

даними аналізу літератури можна стверджувати про очікування збільшення обсягів ринку препаратів для лікування ЛХ з 1,2 млрд дол. (2019 р.) до 2,1 млрд дол. (2029 р.) на 8 ключових ринках (США, Франція, Німеччина, Італія, Іспанія, Великобританія, Японія та Китай) при помірних середньорічних темпах приросту (CAGR) на рівні 5,5% (дані компанії GlobalData). В останньому звіті компанії «Hodgkin's Lymphoma: Opportunity Analysis and Forecasts to 2029» зазначається, що зростання обсягів продажу препаратів для лікування ЛХ буде пов'язане з розширенням показань до застосування таких ліків, як Adcetris і Opdivo, збільшенням призначень монотерапії Keytruda в якості II та III лінії терапії, а також розробкою нових методів лікування. До 2029 р. очікується, що збільшення застосування таргетних імунопрепаратів та нових препаратів зменшить залежність від хіміотерапії. Зазначається, що 4 нових ліків вийдуть на ринок до 2029 р., а схвалення Adcetris в 2014 р. призвело до переосмислення парадигми лікування ЛХ, в якій історично домінували схеми хіміотерапії. Імунотерапії є новим варіантом для хворих з непереносимістю інших методів лікування або тих, у яких розвився рецидив після декількох ліній прийому Adcetris. При цьому, прогнозується, що нові методи лікування не чинитимуть значного впливу на рівень ефективності терапії порівняно із стандартним лікуванням.

**Оцінка впливу пандемії COVID-19 на розвиток
системи фармацевтичного забезпечення населення**

Панфілова Г. Л.*, Цурікова О. В.**

Кафедра організації та економіки фармації*

Кафедра управління, економіки та забезпечення якості**

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

zurikova2008@gmail.com

Аптечним закладам в системі охорони здоров'я завжди була притаманна активна позиція стосовно вирішення важливих проблем у напрямку збереження здоров'я населення. Ця особливість розвитку вітчизняної аптечної служби дуже яскраво відкрилась новими сторонами саме під час пандемії коронавірусної інфекції, з якою як й весь світ зараз бореться Україна. Фармацевтичні та медичні працівники перші прийняли загрозові виклики, які були пов'язані з посиленням карантинних заходів, що були впроваджені в березні 2020 р. в країні.

Пандемія COVID-19 охопила весь світ та жодна країна не була готовою прийняти всі виклики, які були обумовлені розвитком цього небезпечного інфекційного захворювання. Як свідчать дані мас-медіа, першою реакцією людей на ці події були паніка та хаос. У

подальшому світова спільнота фактично дуже пасивно слідувала за спробами вирішення глобальної проблеми на локальному рівні в Ухані, а потім в країнах Європейського Союзу. На жаль, проблему розповсюдження коронавірусної інфекції не вдалося вирішити на рівні окремих країн та регіонів світу. Все це у подальшому вплинуло практично на всі процеси, які відбувалися у різних країнах світу. Детальніше зупинимось на аналізі впливу пандемії коронавірусної інфекції на організацію фармацевтичної діяльності у світі.

За результатами аналізу даних спеціальних видань можна стверджувати, що у наслідок значного зниження показників споживання лікарських засобів (ЛЗ), медичних виробів (МВ) та товарів аптечного асортименту, які спостерігалися на весні 2020 р. темпи (%) закупівель та залишків на полицях аптечних закладів перевищують темпи (%) зростання продажу. На даний час (адаптивна форма карантину) існують суттєві обмеження на проведення планових операцій у стаціонарах. Наслідком цього також стало значне зниження продажів таких груп ЛЗ, як анестетики, кровозамінники та перфузійні розчини, деякі найменування протимікробних препаратів та протигрибкових препаратів. В аптеках, які обслуговуються стаціонарних хворих істотно знизилась продажі по деяких асортиментних позиціях, які ще у минулому році сягали позицій-лідерів у показниках товарообігу. Важливу роль у розвитку подій на фармацевтичному ринку відіграє також ймовірно, й страх населення без особливої необхідності звертатися до лікарів та медичних закладів, наважуватися на проведення планових операції, поки є реальна загроза COVID-19. Цікавим є той факт, що незважаючи не несприятливу епідеміологічну ситуації з COVID-19 показники обсягів продажу ЛП, що застосовуються у лікуванні респіраторних захворювань знизилась практично у 2 рази. Фахівці вважають, що це опосередковано є наслідок перебування великої кількості осіб у захисник масках. Крім цього, відмічається також й зниження рівня захворюваності населення на шлунково-кишкові захворювання, як наслідок підвищення рівня вимог до особистої гігієни.

За даними операторів вітчизняного фармацевтичного ринку за період з березня 2020 р. обсяг реалізації медичних масок збільшився у разі, порівняно з аналогічними даними попередніх років. У роздрібному сегменті вітчизняного фармацевтичного ринку також відбулися певні зміни. Так, ще наприкінці 2019 р. була помітною тенденція до скорочення кількості аптечних закладів (аптек та аптечних пунктів), зазначена негативна тенденція продовжилась й у подальшому. Так, наприклад, оцінками аналітичної компанії, яка займається моніторингом фармацевтичного ринку «Proxima Research», у квітні 2020 р. вимушені були тимчасово закритися 5,8% аптечних закладів різних форм власності. Звертає на себе також увагу й процеси сповільнення темпів (%) консолідації аптечного сегмента вітчизняного ФР, проте розгортання даного процесу неминуче. Так, наприклад за підсумками I півріччя 2020 р., ТОП-100 аптечних мереж займають до 80,0% обсягу ринку роздрібною реалізації ЛП, МВ,

товарів аптечного асортименту, а ТОП-10 охоплюють вже 50,0% цього сегменту вітчизняного фармацевтичного ринку. За цих умов фахівці визначають наступні напрямки подальшого розвитку процесів консолідації фармацевтичної діяльності на рівня надання населенню допомоги та послуг:

- поступова (еволюційна) консолідація сутність якої заключається у приєднанні/відкритті аптек за умов посилення конкуренції між закладами;
- об'єднання в маркетингові асоціації та інші об'єднання;
- впровадження сучасного франчайзингу;
- розвиток Е-аптек;
- впровадження сучасних сервісів щодо дистанційного забезпечення ЛПІ інших товарів.

Підсумовуючи результати проведених досліджень можна стверджувати, що аптечні продажі продемонстрували значну залежність від впливу факторів зовнішнього середовища, а з іншої – гнучкість та мобільність у реагуванні на такі негативні виклики, які є сьогодні у зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції в країні та в цілому у світі. Деяким аптекам завдяки впровадження більш гнучкої цінової політики вдалося зберегти клієнтів на тому сегменті фармацевтичного ринку, який був ними опрацьований роками.

Паста Лассара – новий погляд на технологію пасти

Пархоменко Т.Ю., Орловецька Н.Ф.

Кафедра технології ліків

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

ninelorlv@ gmail.com

Забезпечення населення України лікарськими засобами є основною проблемою сучасної фармації. Однак, на сьогодні готові лікарські препарати не можуть належним чином задовольнити потреби всіх верств населення. Приготування лікарських форм за індивідуальними прописами може істотно поліпшити забезпечення споживачів лікарськими препаратами.

В останні роки в Україні спостерігається тенденція зменшення номенклатури і кількості екстемпоральної рецептури. У той же час, індивідуальний підхід до лікування хворих з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних дій був і залишається одним з основних принципів індивідуальної терапії.